

דף צה.

עין משפט א.

או"ח סימן שג פעיף כה

כה. טז. אסור לאשה שתעביר בשבת סרק ל על פניה משום צובע מ, ומטעם זה אסור לה לכחול עיניה, וכן אסור לה לשים בצק על פניה נ דכשנוטלתו משם פניה מאדימות.

עין משפט ב.

או"ח סימן שג פעיף כו

כו. יז. אסור לה לקלוע פ שערה בשבת ולא להתיר קליעתה, אבל יכולה לחלק ע שערה.

הגה: ויש אוסרים, וכן נהגו לאסור ע"י כלי פ אבל ביד נהגו להקל.

עין משפט ג.

או"ח סימן שג פעיף כה

עיין לעיל עין משפט אות א

עין משפט הו.

או"ח סימן שכא פעיף יג

יג. יב. אסור לרדות חלות דבש מהכוורת משום שדומה לתולש ז.

- ל. והוא צבע אדום, רש"י וב"י וה"ה צבע לבן או צבע אחר. כה"ח אות קי"ג.
- מ. משום דדרכה בכך הוי צובע, לא כן באיש שאין דרכו בכך לא הוי צובע כמ"ש בסוף סי' ש"כ, מ"א ס"ק י"ט, אבל לכחול העין אסור גם באיש כיון שדרכו בכך, כה"ח אות קי"ד.
- ובשבת דף צ"ה פליגי בה ר"א וחכמים אם חייבת חטאת, והלכה כחכמים שפוטרים וכ"פ הרמב"ם בפ' כ"ב, והא"ר כתב דמלשון השו"ע אסור משמע שהאיסור מדרבנן, מ"א ס"ק י"ט. ועיין בכה"ח אות קט"ו.
- נ. ויש שנוהגות לשים מעין משחה להחליק השערות ויש בזה חשש חטאת מדין ממרח, כה"ח אות קט"ז.
- ס. שזה דומה לבנין וסתירה, ואיסור זה מדרבנן, כה"ח אות קי"ז. ואם קולע נימין של שערות בתלוש חייב משום אורג וכאן בשער לא נחשבת לאריגה, ועוד דאין סופה להתקיים שעומדת לסתירה, כה"ח אות קי"ח.
- ע. דאינה מתכוונת לתלוש השער, מ"א ס"ק כ"א.
- פ. דזה תולש שערות, לבוש.
- צ. ברייתא שבת צ"ה וכחכמים, ואסור מדרבנן ולא כר"א דמחייב חטאת.

הגה: ודוקא אם דבוקים בכוורת ק אבל אם נתלשו מבעוד יום, או נתרסקו מבעוד יום והדבש צף בכוורת מותר לרדותו ר בשבת.

או"ח סימן שלז סעיף ב

ב. ג. אסור לטאטות בשבת ש אלא א"כ הקרקע מרוצפת ה. ויש מתירין אפי' אינו מרוצף א.

הגה: ויש מחמירין אפי' במרוצף ב, וכן נוהגין ואין לשנות, מ"מ ע"י עכו"ם מותר ג, וה"ה ע"י כנף אווז הקלים או בגד ד או מטלית ואינו משהה גומות מותר.

הגה: אסור להברישי הבגדים ה במברשת שלא ישתברו הקיסמין ו שלה.

או"ח סימן שה סעיף ב

עין משפט ז.

ב. ג. מותר לומר לאינו יהודי לחלוב לו בהמתו בשבת משום צער בעלי

- ק. שאז נראה כתולש, אבל בלי זה שאין נראה כתולש מותר גם לכתחלה.
- ר. דגם אם יסחוט אין בכך איסור תורה כיון דאתי ממילא, כמ"ש בסי' רנ"ב סעיף ה'.
- והיינו לקחת הדבש הצף אבל אסור ליקח החלות, מ"א ס"ק ט"ז, וכך פסק במ"ב אות מ"ט ודלא כא"ר.
- ש. דמזיז עפר ומשווה גומות, והיש מתירין ס"ל דהו"ל דבר שאין מתכוין ולא הוי פ"ר, ב"י ומ"א ס"ק ב', אבל האוסרים ס"ל דהוי פסיק רישיה.
- ת. שאין אשווי גומות במרוצף.
- א. ולענין הלכה כתב הב"י כיון שהרמב"ם והרא"ש מסכימים לאסור לטאטות ריצפה שאינה מרוצפת הכי נקטינן, אלא במקום שפשט המנהג להתיר אין למחות בהם בדבר דרבנן, ובקרקע מרוצפת נוקטים לכתחלה להתיר, אך מנהג בני אשכנז להחמיר גם במרוצף. כה"ח אות י"ב.
- ב. כי יש גומות וחריצים גם בין האבנים והמרצפות, או דגזירה אטו מקום שאינו מרוצף, ב"י.
- ג. דפסיק רישיה ע"י עכו"ם מותר, כה"ח אות י"ד, וביש"ש פ' ב' דביצה סי' ל"ג אוסר אפי' ע"י עכו"ם במקום שנהגו איסור. מ"א ס"ק ד', והא"ר כתב דהעיקר כהרמ"א.
- ד. והב"י תמה דמאי שנא בגד והרי משהה גומות וה"ה בנוצות אווז משהה גומות, וא"כ לב"י באינו מרוצף אסור גם במטלית או בגד או נוצות אווז. כה"ח אות ט"ז.
- ה. היינו אפי' בענין שמותר לנער הבגד, כגון שאין מקפיד עליו כמ"ש בסי' ש"ב.
- ו. וה"מ"א בס"ק ה' כתב דאפי' ישברו אין בזה איסור תורה, ואפ"ה אסור בפסיק רישיה. ולפ"ז אסור לטאטות גם במרוצף שמא ישברו אלא א"כ בעצי דקל תמרים שאינם נשברים, כה"ח אות י"ז.

חיים ז', כיון שהחלב מצערה, והחלב אסור בו ביום ה'.

וי"א שצריך לקנותו מן האינו יהודי ט בדבר מועט שלא יהיה נראה כחולב לצורך ישראל.

עין משפט ז'. אר"ח סימן שיט סעיף יז

יח. המחבץ י שזה מוציא החמאה מן החלב הרי זה תולדת בורר, ע"כ לא יחבץ בידו שומשומים או אגוזים מתוך הדבש כ'.

הגה: הרוקק ברוח בשבת, והרוח מפזרתו יש אומרים שחייב משום זורה ל'.

עין משפט י'. אר"ח סימן שלו סעיף ב

עיי' לעיל עין משפט אות ג.ד.

ז. שבת קכ"ח ורא"ש ומרדכי שם. החולב לתוך האוכל או היונק בפיו פטור, ואינו חייב עד שיחלוב לתוך כלי ריק, רמב"ם פ"ח הלכה י'.

ו. והחולב לתוך כלי עם אוכל אסור כיון דהבהמה אינה ראויה לאכילה הוי החלב מוקצה, מ"א ס"ק י"ב.

ז. ואפי' שהחולב הוא מפרק באינו חולב לתוך אוכל, וגם יש בו משום בורר אוכל מתוך פסולת, דהבהמה פסולת כיון שא"א לשוחטה בשבת ואינה ראויה לאכילה, מ"מ מותר לומר לגוי לחלוב אותה משום צער בעלי חיים, כה"ח אות פ"ג.

ואם יש עגל קטן שינק החלב אסור לומר לאינו יהודי שיחלוב אותה, כה"ח אות פ"ה מחס"ל.

ח. משום משקין שזכו, ולמו"ש מותר, וא"צ בכדי שיעשו, כיון שבהיתר נחלב, שם אות פ"ו.

ט. והעולם נהגו היתר כסברא ראשונה דמשום צער בעלי חיים מותרת אמירה לעכו"ם, מ"מ טוב לחלוב לתוך האוכל דאיסורו רק מדרבנן ובאמירה לגוי הוי שבות דשבות, כה"ח אות פ"ח.

י. והדבר נעשה ע"י שנותן בחלב קיבה חייב שהרי מפריש השומן מן החלב, ואם גבנו ועשאו גבינה חייב גם משום בונה, רמב"ם פ' ז'.

וה"ה דאסור לתת חומץ בחלב כדי שתעשה יוגורט או לבן שזה בורר ממש, כיון שדרך ברירתו בכך, ואפי' כדי לאכול לאלתר אסור, כה"ח אות קכ"ח.

כ. דהוי בורר שמפרידם מהדבש. מ"א אות ט"ו. ולפ"ז לכאורה אם עושה בידו כדי לאכול לאלתר מותר, אך הכה"ח באות קל"א כתב דאסור כיון שדרך ברירתו בלא כלי הוי ברירה כנפה וכברה שאסור גם בלאכול לאלתר.

ל. והוא מירושלמי בפ' כלל גדול, וכתב הכה"ח באות קל"ב מגדולי אחרונים דלא ראינו מי שחושש לזה.

או"ח סימן שלו סעיף א

עין משפט כ.

א. כל דבר שאין מתכוין מותר ובלבד שלא יהיה פסיק רישיה ^ז, ע"כ גורר אדם מטה ושולחן וספסל בין גדולים ^ז בין קטנים והוא שלא יתכוין לעשות חריץ.

א. ב. מותר להתיז מים על קרקע הבית ^ז, כיון שאינו מתכוין להשוות גומות אלא שלא יעלה אבק.

או"ח סימן שלו סעיף ז

עין משפט ל.

ז. י. אסור לתלוש אפי' מעציץ שאינו נקוב ^ז.

מ. שבת ק"ב. והלכה כר"ש ואפי' אם היה מתכוין היה עושה איסור תורה, בלא מתכוין מותר לר"ש.

ו. וההפרש שיש בין מלאכה שאינה צריכה לגופה לפסיק רישיה דלא ניהא ליה עיין בכה"ח בסי' רע"ח אות א' מיסוד ר' אברהם החסיד בשם אביו הרמב"ם.

נ. אבל גדולים מאוד אסור דהוי פסיק רישיה ואז אסור אפי' בקרקע שיש, ב"י בשם הרוקח וגם בחבית שאסור להטותה אם כבדה אפי' על קרקע שיש אסור. כה"ח אות ד'.

ועגלה של תינוק אפי' כבדה מאוד מותר כיון שאינה עושה חריץ אלא כובשת בקרקע. שם. ס. ואפי' באינה מרוצפת, וכ"כ הב"י בשם סת"ה.

ע. דחיוב ישנו רק בנקוב, ואם נקוב בכדי שורש קטן נחשב לנקוב. ועיין בכה"ח אות מ"ז. ואם העציץ מונח ע"ג קרקע כתב רש"י בגיטין ו' ע"ב דבשל עץ צריך נקב ושל חרס לא צריך נקב. ולתוס' להיפך דבשל חרס צריך נקב במונח ע"ג קרקע ובעץ א"צ נקב דמתלחלח יותר מהחרס.

ומסתימת השו"ע כאן וביו"ד סי' רצ"ו סעיף י"ב-י"ז, ובח"מ סי' ר"ב סעיף יו"ד משמע דאין חילוק בין חרס לשל עץ אלא שאם הוא נקוב חשיב כמחובר ואם אינו נקוב לא נחשב כמחובר ואיסורו מדברי סופרים.

ו. וכל זה לענין זרעים בעציץ, אבל באילן אפי' באינו נקוב חשוב כנקוב, וכך פסק מר"ן בשו"ע יו"ד סי' רצ"ד סעיף כ"ו, ע"פ הירושלמי והרמב"ם, כה"ח אות מ"ח.

עציץ שאינו נקוב דאסור לתלוש ממנו אפי' מונח בעליה, מ"א ס"ק ט'.

ו. ואם יוצאים ענפים מהעציץ שאינו נקוב לצד אויר קרקע, התולש ממנו חייב גם מחלק שנמצא בתוך העציץ דמחובר הכל עם החלק שמחוץ והוא יונק מהקרקע והוי מחובר, כה"ח אות נ"א.